

Tisková zpráva ze dne 22. 6. 2011
České technologické platformy pro ekologické zemědělství (ČTPEZ)

Ekologické zemědělství nezvyšuje riziko bakteriální kontaminace potravin

(ČTPEZ, Olomouc, 22. 6. 2011) Švýcarský výzkumný institut ekologického zemědělství FiBL přináší výzkumem podložená fakta, která dokládají, že výskyt a kontaminace potravin bakterií EHEC nemá přímou souvislost s ekologickým hospodařením, které více využívá statkových hnojiv, ale naopak souvisí spíše s intenzivním výkrmem hospodářských zvířat.

Povětšinou neškodná bakterie *Escherichia coli* se vyskytuje v trávicím traktu přežvýkavců a nemá žádné negativní účinky, nicméně mutací a křížením se z ní může vyvinout nebezpečná varianta entero-hemoragická *Escherichia coli* (EHEC), která dnes ohrožuje sever Německa a jejíž vznik a šíření jsou připisovány praxi ekologického hospodaření.

Právě ekologickému zemědělství byl v posledních týdnech často přisuzován hlavní podíl na rozšíření nákazy bakterie *E.coli* mezi spotřebitele, nicméně Evropský úřad pro bezpečnost potravin uvádí, že k rozvoji těchto nebezpečných variant bakterie *E.coli* jsou náchylnější spíše intenzivní chovy hospodářských zvířat. Skutečnost, že ekologické potraviny jsou méně rizikové, ukazuje i příklad roku 2007, kdy z 26 případů vypuknutí nákazy *E.coli* v EU byl jen jediný spojený s biopotravinami.

Profesor Urs Niggli, ředitel ústavu FiBL, k tomu dodává: „Vědecký výzkum obecně prokazuje, že intenzivní chov hospodářských zvířat má za následek více problémů s vysoce nebezpečnými patogeny. Intenzifikace chovů dospěla až k tomu, že se při intenzivním „moderním“ managementu zdravotního stavu zvířat považuje používání antibiotik pro stále náchylnější zvířata za nezbytnost. To je velmi znepokojující trend, z nějž pramení stále větší počet případů nekontrolovatelných patogenů, které zároveň představují enormní riziko pro člověka.“

Dalším důvodem, kterým se odborníci zabývali, je často nepřirozený způsob krmení hospodářských zvířat v intenzivním chovu. A doplňují, že přirozený způsob krmení přežvýkavců v ekologickém zemědělství, kde se mj. používá více objemných krmiv (více vlákniny), naopak přispívá k omezení rizika mutací a šíření těchto bakterií, což potvrzuje například mezinárodní projekt PathOrganic.

V souvislosti s nákazou se objevila řada informací o rizicích hnojení statkovými hnojivy tedy o rizikovosti ekologického zemědělství, které je hojně využívá. Odborníci však dokládají, že hnojení statkovými je poměrně bezpečné, neboť při použití správného postupu kompostování hnoje se výše zmiňované bakterie ničí, navíc nekompostovaná organická hnojiva nesmějí být aplikována při přímo na rostliny, což minimalizuje riziko přenosu bakterií na plody.

Také je třeba zdůraznit, že i při zpracování biopotravin se dodržují veškeré hygienické zásady bez

BIOINSTITUT

Koordinátor:

Bioinstitut o. p. s.

Křížkovského 8, 771 47 Olomouc

IČ: 26856948, DIČ: CZ 268 569 48

Tel.: +420 585 631 182, E-mail: info@ctpez.cz

www.ctpez.cz

ČTPEZ - člen mezinárodní federace IFOAM

nutnosti použití chemických syntetických látek; například k dezinfekci se používají organické kyseliny, nikoli oxid chloričitý, běžný v průmyslovém zpracování.

Jiří Urban z České technologické platformy pro ekologické zemědělství k tomu dodává: „Netvrdíme, že ekologické zemědělství odstraňuje rizika kontaminace svých produktů škodlivými patogeny, ale zdůrazňujeme, že praxe ekologického zemědělství ve srovnání se zemědělstvím konvenčním tato rizika nijak nezvyšuje, ale často je naopak může snižovat. Navíc ekologický způsob hospodaření přináší významná pozitiva pro úrodnost půdy, půdní mikroorganismy, hospodářská zvířata a v širším smyslu pro celé životní prostředí.“

Urs Niggli dodává, že „zákaz aplikace statkových hnojiv na zemědělskou půdu by nezmírnil všeobecné riziko přenosu lidských patogenů na potraviny, protože *E.coli* a jiné bakterie se mohou dostat i do vody na zavlažování nebo do pitné vody, a to všude tam, kde se chová dobytek. Nicméně je nutné uplatňovat všechna opatření, která pomáhají eliminovat kontaminaci potravin lidskými patogeny.“

Celou zprávu švýcarského institutu FiBL lze stáhnout na www.bioinstitut.cz. Pro více informací můžete kontaktovat koordinátora ČTPEZ ing. Jiřího Urbana (info@bioinstitut.cz tel: 602 119 096).

Tiskovou zprávu za ČTPEZ zpracoval Mgr. Jan Valeška

Co je ekologické zemědělství?

Ekologické zemědělství je moderní formou obhospodařování půdy bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů a umělých látek. Jeho prioritou je kvalita, nikoli kvantita produkce. Je založené na zásadách etického přístupu vůči chovaným zvířatům (welfare), ochrany životního prostředí, zachování biodiverzity (rozmanitosti rostlinných a živočišných druhů), šetření neobnovitelných zdrojů, ochraně zdravé populace, ale i udržení zaměstnanosti v zemědělství a na venkově.

Základem ekologického hospodaření je zdravá půda. Udržení a zlepšování úrodnosti půdy se provádí organickým hnojením, zeleným hnojením, pestrými osevními postupy a šetrným zpracováním půdy. Díky střídání plodin a mnohotvárné kulturní krajině v jeho okolí se vytváří biologická rovnováha, která posiluje schopnost rostlin se bránit proti chorobám a škůdcům. Regulace plevelů se v rámci ekologického zemědělství provádí s využitím moderní techniky přizpůsobené přírodě. Ekologičtí zemědělci nepoužívají průmyslová hnojiva, syntetické pesticidy, herbicidy, růstové regulátory a geneticky modifikované organismy.

Zvířata jsou na ekologických farmách krmena převážně z produkce vlastního ekologického podniku a je jim umožněno, aby si žila tak, jak je jim od přírody vrozené. Ekologická farma se v ideálním případě snaží chovat jen tolik hospodářských zvířat, kolik je schopna uživit vlastní produkcí krmiv. Nákup krmiv je možný pouze z jiných certifikovaných ploch. Zvířatům musí být umožněn pohyb mimo ustájení (a to i v zimě) a je předepsána minimální rozloha pastvin na 1 kus. Zakázány jsou genové manipulace, používání hormonů i přenosy embryí.

Cílem je pracovat v co nejvíce uzavřených cyklech koloběhu látek, využívat místní zdroje a minimalizovat ztráty. Hlavním principem je biologický koloběh: zdravá půda - zdravé rostliny - zdravá zvířata - zdravé potraviny - zdraví lidé - zdravá krajina.

EZ umožňuje produkovat vysoce hodnotné a kvalitní potraviny - biopotraviny. EZ je jedním z prostředků trvale udržitelného rozvoje a od roku 1994 je součástí zemědělské politiky Evropské unie, pravidla jsou stanovena s platností pro celou EU (Nařízení Rady ES č. 834/2007 a Nařízení Komise ES č. 889/2008) a upřesněna pro ČR národním zákonem č. 242/2000 Sb.). Kontrolní systém ekologického zemědělství podléhá Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úředních kontrolách.